

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i vejlove som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslovgivning m. v.

(Lovforslaget (nr. 11) findes i tillæg A, sp. 353, fremsættelsen i tidenden sp. 108).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Hækkerup: Jeg vil gerne begynde med at tilsige mit partis principielle tilslutning til hovedindholdet af dette lovforslag. Men jeg har et par enkelte bemærkninger at gøre, navnlig vedrørende formen.

Jeg har tidligere peget på, at det er formelt uheldigt, at man ved en enkelt lovbestemmelse ændrer en række gældende love. Det giver anledning til vanskeligheder, når man skal studere denne lovgivning i enkeltheder. Det kan volde betydelige vanskeligheder at nå frem til en formulering. Nu drejer det sig her om ændring af fire love, nemlig lov om bestyrelsen af de offentlige veje, lov om hovedlandeveje, lov om tilskud til de offentlige veje og lov om nogle forskrifter om gader, veje og vandløb i København. Det forekommer mig, at det er lidt uheldigt, at man, hvor det kun drejer sig om et så ringe antal love, følger det princip, man tidligere har fulgt, nemlig at gennemføre ændringslove omfattende et meget betydeligt antal selvstændige love. Jeg vil imidlertid ikke stille ændringsforslag på dette punkt. Det var blot en almindelig kværuleren over formen.

Dernæst vil jeg gerne sige, at i princippet er vi enige i, at der må skabes ensartede regler for de nuværende købstadkommuner og sognekommuner med hensyn til kompetence, tilsyn, godkendelse og anke inden for vejlovgivningen, således at alle primærkommuner underlægges amtsrådet som tilsyns-, godkendelses- og ankemyndighed.

Det er ligeledes foreslået — og det er principielt i overensstemmelse med § 20 i

lov om revision af den kommunale inddeling — at hovedlandeveje bortset fra motorveje og landeveje i byområderne skal henhøre under amtsrådenes bestyrelse. Fra denne hovedregel er der imidlertid gjort en undtagelse. Det fremgår af lovforslagets § 1, nr. 4, at der som § 6, stk. 1, 3. punktum, er foreslået den bestemmelse, at strækninger af hovedlandeveje og landeveje, som indtil 1. april 1970 har henhørt under et byråds bestyrelse, forbliver under bykommunens bestyrelse. Det synes at være en ganske utvetydig bestemmelse. Men under nr. 6 i § 1 foreslås der en affattelse af § 9, stk. 1, 1. punktum — nu ser jeg bort fra, at der muligvis er tale om en trykfejl i denne bestemmelse; det tror jeg der er — hvorefter ministeren for offentlige arbejder efter forhandling med de respektive amtskommunale og kommunale myndigheder og efter indhentet erklæring fra vejnævnet kan foretage forandring i klassificeringen af de i vejregistret opførte landeveje og biveje, og så kommer det, som jeg altså mener er en trykfejl, nemlig at man har glemt det lille „og“, idet der videre står:

„... bestemme, at bestyrelsen af hovedlandeveje og landeveje skal overgå fra en vejbestyrelse til en anden samt i vejregistret optage nyanlagte veje som landeveje.“

Er det ikke, som om ministeren her tager med den ene hånd, hvad han i samme lovforslag har givet bykommunerne med den anden? Jeg kan godt se, at der er tale om en forhandling. Det synes jeg er rimeligt. Der skal forhandles med de respektive amtskommunale og kommunale myndigheder. Det synes jeg er helt rimeligt. Men alligevel forekommer det mig, at bestemmelsen er sådan formuleret, at ministeren i virkeligheden kan bestemme, at bestyrelsen af hovedlandeveje og landeveje skal overgå fra en vejbestyrelse til en anden. Er det ikke ligesom at tage med den ene hånd, hvad man har givet med den anden ved selv samme lovforslag?

Derefter vil jeg gerne gøre en bemærkning om det, der fremgår af forelæggelses-talen vedrørende primær- og sekundærkommuner. Jeg er i og for sig principiel tilhænger af at anvende disse betegnelser ved fremtidig lovgivning, men jeg er helt klar

[Hans Hækkerup.]

over, at ministeren ikke havde held til at få dette igennem i regeringen, og derfor har han valgt i stedet for at foretage en ændring af terminologien. Nu siger han „kommunerne“ og „kommunalbestyrelsen“, hvor det drejer sig om de tidligere primærkommuner, bykommuner og sognekommuner, medens han fremtidig for den anden kommunetype vil anvende betegnelsen „antskommune“, „amtsråd“ og „amtskommunal myndighed“. Det kan jeg egentlig godt forstå, selv om jeg principielt mener, at man næppe bør bøje sig for, at folk i almindelighed ikke kan forstå udtrykket primærkommunal og sekundærkommunal. Jeg kan godt forstå ministerens argumentation, men jeg udstøder altså et lille hjertesuk over det.

Endelig er der to reelle ændringer i lovforslaget. Den ene er, at vejtilskudslovens § 9 ophæves. Den bestemmer jo, at der kan ydes særlig refusion til kommuner, hvis vejnet belastes af koncessionerede omnibusruter. Ministeren motiverer det med, at ophævelsen af reglen ud over at medføre en administrativ forenkling også betyder en besparelse for statskassen på de 4 mill. kr., som hidtil er ydet i tilskud til 150 kommuner. I konsekvens af den holdning, som mit parti indtog til byrdefordelingen, vil jeg i og for sig være indstillet på at gå imod denne bestemmelse; men jeg beroliger ministeren med, at heller ikke her tør jeg stille noget ændringsforslag, idet jeg finder, at beløbet er så ringe, at man vel kan tage det, og at antallet af kommuner, som vel er forholdsvis stort, alligevel er begrænset. Jeg stiller altså intet ændringsforslag på dette punkt.

Derimod giver jeg af mit fulde hjerte ministeren tilslutning til ophævelsen af krydsningsudvalgene i vejkradsloven. Jeg kan ikke se, vi skal opretholde en sådan bestemmelse, der alene har betydning som grundlag for honorarberegning til tjenestemænd foruden til den FDM-mand, der sidder i udvalget. Jeg kan altså godkende, at man lader disse særlige honorarer bortfalde, og endvidere den administrative rationalisering, som anføres som begrundelse for det.

Jeg kan slutte med at sige, at mit parti kan give principiel tilslutning til lovforslaget. Vi regner med, at det kan gennemføres nogenlunde uden ændringer.

Chr. R. Christensen: Det foreliggende lovforslag er en konsekvens af den omlægning af den kommunale inddeling, som har fundet sted eller er ved at finde sted, og disse konsekvensændringer kan man naturligvis tiltræde. Jeg skal ikke nægte, at der i de forudgående måneder har været anledning til betydelig ængstelse, ikke mindst inden for amterne, for, hvad dette forslag ville indeholde; når der så kommer et forslag, der stort set er blevet til efter recepten: lad det være, som det er, og blive, som det var, virker det i høj grad beroligende, og de begrænsede ændringer, der er foreslået, kan man i hvert fald ikke nære nogen ængstelse ved.

Men hele det forhold, at man ikke er gået til bunds i spørgsmålet om de fremtidige vejtilhørsforhold, er ensbetydende med, at vi må regne med, at denne lov i høj grad har midlertidighedens karakter, så vi nok inden alt for mange år må imødesee et nyt lovforslag, som løser problemerne på dette område.

Ved forslaget deles vejene ind i fire grupper: de egentlige statsveje, som består af motorvejene og af de hovedveje, der er udbygget som motorveje, amtsvejene, som er de øvrige hovedveje, bivejene og endelig landevejene, hvorom bekymringer har været gjort gældende. Men når man foreslår, at kun de gennemkørselsveje, der indtil 1. april 1970 har henhørt under en bykommunes styrelse, skal forblive der, medens de øvrige landeveje i de udvidede bykommuner skal forblive under amternes styrelse, sker der altså ikke det helt afgørende, og jeg tror, det vil blive hilst med almindelig tilfredshed ude i amterne. Endelig er der så by- og landkommunerne, der fortsætter med at administrere de almindelige veje og gader.

Der er det lidt særprægede ved dette lovforslag, at det ikke har fået fuld tilslutning fra organisationerne. Der står i bemærkningerne, at det er udformet med hensyn-tagen til organisationernes bemærkninger. Også det understreger midlertidighedens karakter, og det kan kun give os anledning til at hæfte vor opmærksomhed på de betragtninger, der vil blive gjort gældende fra de pågældende organisationer.

Der er som sagt for mig at se intet uro-vækkende ved denne lovgivning, og jeg kan

[Chr. R. Christensen.]

kun tilsige lovforslaget velvillig behandling i et udvalg.

Holmberg: Det lovforslag, som her er til første behandling, vedrører, som der står, ændringer i vejlove som følge af ændringerne i den kommunale styrelseslovgivning. Når det står på den måde, fremgår det egentlig, at det er en konsekvenslovgivning, som nødvendiggøres af kommunalreformens gennemførelse den 1. april 1970.

I princippet må det være rigtigt, at der bliver ensartede regler for de nuværende købstadkommuner og sognekommuner med hensyn til kompetence, tilsyn og anke, således at alle primærkommuner underlægges amtsrådet som tilsyns- og klagemyndighed. Det er sikkert også rigtigt som anført i den skriftlige fremsættelse, at hovedlandeveje og landeveje i byområderne skal henhøre under amtsrådets bestyrelse. Men her kommer vi i tidnød; primærkommunerne har peget på de praktiske administrative hensyn — her tænkes på administrationen af amternes vejvæsen ind i byerne. Der kræves rent praktisk en adskillelse, som ikke kan nås inden 1. april 1970. Jeg håber imidlertid, at denne deling, denne omklassificering, kan gennemføres ret hurtigt efter april 1970.

Ministeren nævnede, at lovgivningen om de private veje og grundejerbidrag til offentlige veje er under revision, og at lovforslag kan forventes fremsat i en senere samling. Må jeg spørge ministeren, hvad han egentlig forstår ved en senere samling? Er det næste folketingsamling? For det har unægtelig taget lidt lang tid med overvejelserne herom; de har vistnok stået på den sidste halve snes år.

Der er to nydannelser, som vi hilser med tilfredshed. I vejtilskudsloven gives der mulighed for større refusion end den almindelige til de kommuner, hvis vejnet belastes særligt ved at trafikeres af koncessionerede omnibusruter. Det gælder næsten alle kommuner, at de har koncessionerede omnibusruter, og sådan skulle det også gerne være. Når reglen ophæves, betyder det en besparelse for statskassen på ca. 4 mill. kr., og det må også være en administrativ forenkling. I det hele taget er det efter min mening et fornuftigt forslag.

Endvidere har vi i mange år haft nogle mærkelige udvalg siddende, de såkaldte vej-krydsningsudvalg. Jeg må sige, at jeg ved ikke rigtig, hvem det er, der har opfundet dem; vi må imidlertid ikke forvente, at de ophæver sig selv; for der er noget, der hedder særlige honorarer; det er der ingen grund til at fordybe sig særligt i her. Nu bliver disse udvalg ophævet, honorarerne bliver afskaffet, og bestemmelsesretten overgår til vejbestyrelsen og vejdirektoratet, og sådan skulle det for øvrigt have været for mange år siden.

Jeg finder det naturligt, at vi drøfter forslaget videre i et udvalg, og vi tilsiger i alt fald velvillig behandling.

Amtoft: Det eneste væsentlige problem i det lovforslag, vi her behandler, er i realiteten: hvem skal være vejbestyrelse for de hoved- og landeveje, der ligger inden for de nuværende købstæders grænser? De tidligere ordførere har allerede været inde på dette spørgsmål, som vi må have drøftet i udvalget. Jeg vil nøjes med på det radikale venstres vegne at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i udvalget.

Arne Larsen: Jeg kan som andre ordførere anbefale det foreliggende lovforslag. Det er af meget teknisk karakter, og ændringerne er konsekvenser af de nye styrelseslove, som vi har gennemført på det kommunale område. Jeg skal lige så lidt som hr. Amtoft gøre mange bemærkninger til det egentlige lovforslag. Jeg synes, det er udmærket, at ministeren nu foreslår vej-krydsningsudvalgene ophævet. Jeg er ikke så begejstret for ophævelsen af § 9 i lov om tilskud til offentlige veje, men da det jo ikke drejer sig om noget større beløb, er der vel næppe nogen grund til at kværulere så forfærdelig meget over disse ting.

Spørgsmålet om, hvem der skal bestyre de forskellige kategorier af veje, er så nogenlunde afgjort i dette lovforslag; men også jeg er af den opfattelse, at vi nok skal køre et par år, før vi når det endelige og det rigtige. Der vil nok vise sig lidt overgangsbesværligheder, men de er jo til for at løses, og jeg tror, vi vil få et udmærket grundlag at gå ud fra ved gennemførelsen af dette lovforslag.

Ministeren for offentlige arbejder (*Guldberg*): Ja, jeg skal ikke prøve at klare mig over for det ærede medlem hr. Hans Hækkerup med hensyn til bedømmelse af det formelt rigtige i lovgivningsteknisk henseende. Jeg har selv en vis fornemmelse — jeg kan måske sige det på den måde, at det sikkert er rigtigt, som det ærede medlem var inde på, at man ikke bør bunke tingene sammen. På den anden side har vi her og vil i nogen tid endnu få en del konsekvensændringer, der går på tværs, og hvor der måske er lidt mere grund til at afvige fra reglen.

For dette lovforslags vedkommende vil jeg såmænd ærligt tilstå, at det i nogen grad er blevet til på den måde, at vi har skullet lave de konsekvensændringer, og da vi var nogenlunde færdige med dem, blev der et par steder muligheder for noget, jeg vil kalde rationaliseringer og forenklinger. De er kommet med, og det er jeg meget tilfreds med. Men selvfølgelig kan man diskutere formen, og derfor takker jeg også for den venlige kritik af formen; i hvert fald er meningen med det god nok.

Med hensyn til det spørgsmål, som blev rejst først af hr. Hans Hækkerup og derefter af andre ordførere om landeveje i købstæderne og om formuleringen af § 9, vil jeg sige, at jeg nu læser det sådan:

„Ministeren for offentlige arbejder kan ...“, og så vil jeg gerne sætte en streg, for så kommer der en meget lang og indviklet indskudt sætning, hvorefter der fortsættes længere nede:

„... bestemme, at bestyrelsen af hovedlandeveje og landeveje skal overgå fra en vejbestyrelse til en anden ...“.

Sådan forstår jeg det, og jeg skal gerne sige, hvad hensigten er — også i lyset af de betragtninger, der er kommet fra anden side. Jeg tror ikke, at tidspunktet er inde til at finde en endelig løsning på spørgsmålet om, hvem der skal være vejbestyrelse for landeveje i de gamle købstæder. Det er for tidligt, fordi der måske for det første overhovedet ikke skal laves en linealløsning, det er slet ikke sikkert. For det andet er det i hvert tilfælde overordentlig vanskeligt at skære igennem over for de to synspunkter, der står over for hinanden, fra de gamle amter og de gamle købstæder. Jeg forstår meget vel begge parters argumentation, men jeg har fornemmelsen af, at mulig-

heden for at løse dette problem på en måde, der måske stort set bliver en linealløsning, men i hvert fald bliver en fornuftig og praktisk løsning, vil være væsentlig større, når de nye amtsråd er etableret og repræsentationen for købstæderne er med, således at man har et forum, hvor de gamle købstæder og amterne kan drøfte dette spørgsmål indbyrdes og finde en praktisk løsning. Derfor er det ikke meningen at bruge bestemmelsen på den måde, at man fra 1. april 1970, hvis dette lovforslag bliver vedtaget, vil tvinge en eller anden løsning igennem. Tanken er netop at lade det ligge, som det er, men lukke op for, at det kan blive behandlet, ikke som hidtil mellem købstæder på den ene side og amter på den anden, men i det fællesskab, som er etableret efter 1. april 1970.

Jeg skal med hensyn til terminologien primærkommuner og sekundærkommuner sige, at det virkelig ikke er noget let spørgsmål; det har været drøftet nogle gange, og der bliver sikkert anledning til at drøfte det nærmere i udvalget. Hvis man vedtager dette lovforslag med denne terminologi, ligger der i virkeligheden, at vi så lægger det fast som en terminologi, som vi må regne med er det, der skal bruges i fremtiden. Jeg er helt klar over, at andre synspunkter kan være bestemmende for valg af terminologi. Men når jeg har valgt den form, er det egentlig udelukkende, fordi jeg synes, at selv efter den lange diskussion, der har været om kommunalreform, og de mange gange ordene primær- og sekundærkommuner er blevet brugt, har jeg stadig indtrykket af, at der uden for folketinget og kommunalbestyrelserne praktisk taget ikke er noget menneske her i landet, der kan forestille sig, at en sekundærkommune er overordnet i forhold til en primær. Det er en misforståelse, som bæres rundt, og jeg er bange for, at den er indgroet; sprogligt er den jo også særdeles velfunderet. Der er et problem dér, og jeg har gerne ligesom villet provokere til, at vi nu fik taget den sidste afpudsning af spørgsmålet og fik det afgjort. Hvis man giver tilslutning til denne form, vil det blive den, der skal anvendes. Er der alligevel alvorlige formelle indvendinger imod den, må man prøve at bruge den anden terminologi og se at få den indarbejdet. Jeg tror bare, det varer længe.

[Ministeren for offentlige arbejder.]

Jeg vil gerne sige til hr. Holmberg, at når forslaget til revision af lovene om private veje ikke fremsættes i denne samling, skyldes det udelukkende, at vi i lyset af den meget stærke belastning af folketingets arbejde i sidste samling har ment, at det ikke var rigtigt i denne samling at fremsætte flere lovforslag end dem, der nødvendigt og rimeligt burde behandles nu, og at ting, der uden større skade kunne vente til næste samling, lige så godt kan vente. Det er 5 år siden, det arbejde, der ligger til grund for det nævnte lovforslag, blev afsluttet, men jeg har anlagt den betragtning, at når det drejer sig om bestemmelser fra 1857 og 1865, som har kunnet køre og anvendes indtil nu, var det ikke så afgørende, om de blev ændret i 1969 eller i 1970.

Til sidst kun den bemærkning til hr. Amtoft, at jeg naturligvis gerne i udvalget vil drøfte spørgsmålet om klassifikationsproceduren. Jeg har prøvet at svare lidt på det her, og jeg vil gerne understrege, at der i mit svar ligger, at jeg ikke ville finde det rigtigt, at man fra ministeriets side søgte grundlag for eller i selve lovgivningen ligesom fastlagde, at man nu i den umiddelbart kommende tid skulle forsøge at skære igennem i dette spørgsmål. Jeg tror ikke, det vil være rigtigt; det skal have sin tid, og man skal i høj grad lokalt have mulighed for at finde ud af det.

I øvrigt takker jeg for tilslutningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om radiokommunikation.

(Lovforslaget (nr. 12) findes i tillæg A, sp. 455, fremsættelsen i tidenden sp. 110).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Holst: Det foreliggende lovforslag afløser en lov fra 1949 om telekommunikation m. m. ved radio. Der kan godt være grund til at undre sig lidt over, at en lov fra 1949, der nu er 20 år gammel, har kunnet være gældende stadig væk, samtidig med at der er sket så stor en teknisk udvikling, som der faktisk er foregået.

Der står i forelæggelsen, at ændringen er foranlediget af et revisionsønske, og det lyder meget troligt, at der er grund til at revidere denne lov, der altså dels er 20 år gammel, dels i højere grad skal være i overensstemmelse med internationale regler. Det er nogle meget græsselige overskrifter, der anvendes, og det er nogle meget græsselige og lange ord, der anvendes i teksten. Vi har f. eks. et sted et ord, der hedder „telekommunikationskonvention“, som loven her skal være i overensstemmelse med.

Den næste begrundelse for at komme med lovforslaget forekommer mindre velmotiveret, synes jeg, idet der står, at den nu for fremtiden også skal gælde for Grønland; det har den hittidige lov ikke gjort. Der står samtidig en ejendommelig passus i bemærkningerne til lovforslaget, nemlig at selv om administrationen for Grønland vel nok har fulgt de for den øvrige del af Danmark gældende bestemmelser, har det ikke været muligt f. eks. at lade straffelovsbestemmelserne bringe i anvendelse for Grønland. Jeg tror ikke, ministeren behøver at svare mig på, om der har været et stort behov for at lade disse straffelovsbestemmelser være gældende også for Grønland.

Når vi ratificerer en international konvention og denne konvention indeholder nye regler og nye principper, må det være meget naturligt, at vi også anvender disse nye regler og nye principper. Her er der en ting, jeg har glædet mig over i lovforslaget, nemlig at man nu er begyndt at anvende definitioner; det er altid en god ting, og det er rart, at man definerer det, man taler om. I dette tilfælde er man kommet ind på i bemærkningerne at definere radiobølger, hvorved der forstås elektromagnetiske bølger af enhver frekvens. Jeg ved ikke, om der tidligere har været gjort begrænsning;